

DOMOLJUB

Izstaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S priloga: „Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacija in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 27.

V Ljubljani, dne 8. julija 1915.

Leto XXVIII.

Naši begunci.

Laška nezvestoba je potegnila tudi naše slovenske pokrajine v bojni vihar. Ob Soči in Koritnici, po solnčnih goriških Brdih grme topovi, lije kri, vzdihajo ranjenci, se kopljejo grobovi padlim junakom. Tuje, neznano se nam je zdelo, kar smo slišali iz daljne Galicije, ko so vanje udrle ruske čete: kako so ubogi ljudje zapuščali svoje domove in bežali čisto praznih rok naprej, ne vede, kje bodo dobili varno streho, kako je vojska podirala mostove, rušila železnice, kako je ostala za vojaški poteptana, razrita, na vse strani z jarki razkopana zemlja, kako so padala sadna drevesa po vrtovih, kako so izginjali ogromni gozdovi s površja, kako so gorele vasi in mesta, da si komaj po kupu razvalin spoznal, kje so stala pred vojsko cvetoča človeška selišča.

Imeli smo gališke begunce med seboj, nekaj jih še imamo. Gledali smo jih v plašne oči, razgovarjali smo se ž njimi in razkrivali so nam svojo srčno žalost; daleč od doma, ločeni, brez vesti od svojih, navezani samo na tujo pomoč. Slišali smo jih, kako so pravili o svojih domačijah, o velikih posestvih, o živini, ki so jo imeli, o blagostanju, ki so živeli v njem, in videli smo jih pri tem reveže, golih rok, ki so bili komaj rešili življenje. Naše ljudstvo je izkazovalo krščansko usmiljenje tem ubožcem. Ko je gosposka ukazala Rusinom, da morajo od nas v Gorenjo Avstrijo, je bilo solznih slovesov povsod v izobilju. Jokale so žene in деца ž njimi, ker so se bili tako oddaljili pri naših ljudeh; šli so težko od tod, kjer so našli dobrih bratovskih, sesterskih src, kjer jim je krščanska

ljubezen pripravila drugi dom. Prosili so, naj jih puste pri nas. Njihovi poslanci zagotavljajo, da rusinski narod nikoli ne pozabi dobrot, ki so jih prejeli njihovi rojaki v naši domovini in iz vsega, kar jim pripovedujejo o svojem bivanju med nami, se zrcali globoka hvaležnost.

Imeli smo begunce med seboj; nisimo pa mislili, da utegne zadeti tudi del našega naroda ta žalostna usoda. Zdaj hodijo zopet begunci k nam in mimo nas, na tisoče in tisoče, a toplota neposrednje bližine, z naše zemlje, naši rodni slovenski bratje in sestre iz goriške okolice, s Kanalskega, Tolminskega, Kobariškega, Bovškega. Na lastnem telesu izkušamo zdaj, kako bridko je puščati dom negotovi bodočnosti in iskati zavetja drugod. Prepričani smo, da bo naše ljudstvo, ki je odprtih rok sprejelo gališke begunce, goriškim Slovincem, kar se jih nastani med nami, izkušalo na vso moč olajšati njihove težke dneve. O tem ne more biti nobenega dvoma. Zato se nam tudi ne zdi potrebno, da bi to reč posebej poudarjali. Pač pa omenjamo to, da je vojna burja izpihala iz njihovih domov tudi mnogo laškega ljudstva iz Gorice, Furlanije, od Trsta. Večinoma so Lahji, ki so se nastanili med nami, toliko premožni, da ne potrebujejo denarne pomoči. Vsi tisti — Slovenci in Lahji — ki so navezani na državno podporo, morajo na Štajersko. Toda denar ni vse. Zato se nam pa ždi izredno častno za naše ljudstvo, da se tudi Lahji, kar jih prebiva zdaj po naših mestih in selih, zelo pohvalijo. Javnino pišejo po listih in zasebno radi pripovedujejo, da so naši ljudje prijazni ž njimi, da jim postrežejo, kar morejo, in kar je glavna reč, da jih ne odirajo. Ravno v ti zadnji reči se kaže ukoreninjeno poštenje: ne pri hrani, ne pri

stanovanjih se ne zahtevajo od beguncev prevelike svote. Tako naj tudi ostane! Božji blagoslov, ki si ga zaslužimo z usmiljenostjo in s poštenjem, je neskončno več vreden, nego par grošev, ki bi se dali s prevelikimi cenami izdreti iz teh nesrečnih beguncev.

Od njih nam hiti misel na njihove domove. Z njimi vred gledamo v strahu, kako švigajo granate nad njihovimi vasmí, kako se tu in tam pokaže rdeči zubelj in požira hišo za hišo, vas za vasjo. Opustošeni vinogradi, pomandrana polja, razkopane senožeti nam stopajo pred oči in strahu se nam krči srce, ko si mislimo, kako bo ubogemu beguncu v duši, ko se vrne, in ko v kupu pepela poišče svoje hiše, v okrvavljenih, razritih bojnih poljanah pregleda sledi svojih njiv, vrtov, vinogradov, travnikov. Kdo naj to popravi? Kdo naj izravna jarke in pota, postavi hiše, gospodarska poslopja? Gotovo je, da bo posegla vmes država, toda sama denarna pomoč je tu premalo. Zato pa na tem mestu že danes izražamo svojo misel, da bo edino prav, če se vojaštvo po vojski pritegne k temu delu. To bo najhitrejša in najcenejša. Delavskih moči iskati posumniku, zlasti v oddaljenih, hribovskih krajih, ne bo mogoče. Popravljenjo pa mora biti čimnaprej, drugače bo škoda dvojna. Pod dobro vojaško komando se pa hitro in uspešno dela. To vidimo na nešteti primerih. S tisto urnostjo in točnostjo, s katero so se delali strelski jarki in razne druge utrube, s katero postavljajo vojaški mostove, grade ceste in železnice, naj se lotijo brž po končani vojski popravilnega dela. Zalibog še danes ne moremo niti približno povedati, kdaj bo to. Prav pa je, da že danes mislimo na to. Možje, ki so poklicani, da zasedajo koristi pri

rdetega ljudstva, naj se poprimejo te in se misli in naj jo podpirajo, dokler se pridobijo zanjo tistih, kateri imajo oblast v rekah.

Duhovnik v vojski.

K razpravi o tem vprašanju, objavljeni v zadnji številki »Domoljuba«, je se pristavilo, da se italijanska postava v vpakleu duhovnikov in redovnikov z vojno službo bistveno razločuje od francoske. Dočim je francoska framaconska vlada dosegla, da se morajo ondolni duhovniki boriti tudi z orožjem v prvih vrstah na fronti, ker hoče na ta način zadati sv. Cerkvi nov smrtni udarec, držača se onega reka: »udari pastirja, pa se bodo razkropile ovce«, so italijanski duhovniki, ki spadajo med vojaštvo, določeni samo za službo po bolnišnicah in lazaretih; torej podobno, kakor pri nas. Razložek je v tem, da jih je v to službo na Italijanskem pozvanih razmeroma nekoliko več kot pri nas. Duhovnikov, ki služijo v avstrijsko-gerški armadi kot vojaški duhovniki bodisi za fronto, da previdevajo ranjence, da tolažijo bolestinke, bodisi v vojaških bolnišnicah — je po izjavi vojaškega škofa Bjelika 1500. V tem številu pa niso zapopadeni bogoslovci, ki opravljajo sanitetno in samaritansko službo po vojaških zdraviliščih in bolnicah, kakor tudi ne številni redovni bratje, ki so razvrščeni po naših polkih. Koliko je pa še drugih duhovnikov, ki so se bili takoj izpočetka ponudili za lučnopasirske ali pa samaritansko službo med našimi vojaki, pa jih je vojaška oblast zavrnila, češ, da je dovolj preskrbljeno.

Glede italijanske duhovščine so se pa širile čisto napačne objave. Brali smo celo, da so poslali na bojišče 18.000 duhovnikov, kar je vsekako pretirano; nekaj tisoč (okrog 5000) jih je pa gotovo, a ne z orožjem. Italijanska postava deloma tudi upošteva mašniško posvečenje. § 358 vojnosluzbene postave pravi: »Verstveni služabniki (tako imenujejo duhovnike in duhovske kandidate od subdiakona dalje) se uvrste v sanitetjske kompanije. Porabiti jih je v sanitetjskih oddelkih, po vojnih bolnišnicah in lazaretih, ako spadajo v vrsto stalne armade; ako so pa pridržani črni vojski, se pa porazdele po okrajnih in trdjavskih vojnih bolnišnicah ter po vlačih za ranjence. Nadštevilni duhovniki se pritegnejo kot častniški nadomestniki v računskih oddelkih, po upravnih uradih ali kot pomožni člani sanitetjske službe. Duhovniki, ki so častniki ali rezervni častniki redne armade, se pridele kot poveljniki sanitetjcev v lotičnem polku.«

Po tem določili italijanskih duhovnikov sploh ne kličejo »pod orožje«, ampak jih porazdele samo v službovaje po bolnišnicah. Kot samaritani iz-

kazujejo lahko v najširši meri duhovna in telesna dela usmiljenja.

Snaga.

Marsikaj mora vojak prenesti v vojski. Vročina in mraz, lakota in žeja, dež in sneg, trda ležišča na prostem, dolgi pohodi in teža bremen, s katerimi je obložen, vse to so hude muke za slabotno človeško naravo. Neke posebne vrste nadloga v vojski je tudi us. Koliko mučnega trpljenja je prizadejala ta nečedna živalica našim vojakom v Galiciji in v Srbiji!

O nekem beraču pripovedujejo, da se je v bolnišnici, kjer je bilo v sobi še polno drugih bolnikov, spovedoval. Mož je bil gluha pa se je na ves glas takole spovedoval: »Boga sem klel, ker je te proklete uši ustvaril.«

Ko bi bil berač pameten, bi bil sam nase hud, pa ne na Boga. Če bi bil skrbel za snago svojega telesa in svoje obleke, bi ga uši ne bile jedle. In če so naši vojaki v Galiciji in v Srbiji nalezli uši, tudi tega Bog ni kriv, ampak nesnaga, ki gospoduje v obeh deželah. In zdi se, da je Bog uši ravno zato ustvaril, da bi z njimi prisilil človeka k snagi.

Koliko hudega človeku prinaša nesnaga! V sobi, kjer se tal drži zastarano blato in stare smeti, se rede nešteti mrčesi, ki potem prehajajo na človeka. Bolhe, stence in ščurki imajo v takih stanovanjih domovinsko pravico. V nesnažnih stanovanjih je semenišče za jetiko, legar in druge bolezni. In če je telo nesnažno, obleka umazana in zapotena, to gotovo ne pospešuje zdravja. In kjer se na vnanjo snažnost ne pazi, tam se tudi nič kaj ne gleda na notranjo snažnost, na čistost srca.

Kako je pa s snažnostjo med našim narodom? Mislim, da se v tem oziru lahko kosa z velikimi, olikanimi narodi. Razna poročila iz vojske nas poučujejo, da ni samo na ruskem in srbskem bojišču veliko nesnage po hišah, ampak da je tudi na Francoskem mnogo ljudi in stanovanj cigansko umazanih. In vendar hočejo biti Francozje najbolj olikani narod na svetu. Povsodi, kjer prebivajo Slovenci, se najde mnogo hiš preprostih kmetov in delavcev, kjer je v izbi, v veži, v kuhinji, v kleti in v vseh prostorih vse v najlepšem redu: vse lepo pometeno, vse umito in oprano.

Toda naša ljubezen do naroda ne sme biti tako slepa, da bi ne zapazili tudi nesnage med ljudstvom. Tu in tam pride človek v kmečko vas. Že vnanost vasi ni nič prikupljiva: sredi vasi teče gnojnica, stranišča so na cestni strani in tako revno zbita, da se vidi vsa njihova vsebina; otroci samih sraicah se igrajo pred hišami, in te srajce niso menda še nikdar videle perila; pa tudi otroci so taki, kakor bi od rojstva dalje še nikdar ne bili pršli v dotiko z vodo, in njihove noge so pokrite s črno skorjo, da ne veš več, ali je to usnje ali blato. In kaj šele v hiši! V kuhinji se drži lonca še to, kar se je v njih kuhalo lansko leto. Po tleh je, kakor v blevu: tam odpadki od kokoši, tam cela loza. Gospo-

dinja ti prinese nekaj na mizo, se usekne v predpasnik, gre po krožnik, pa ga obriše s — predpasnikom...

Glede na snažnost bo treba tu in tam med našim narodom še precej vzgoje. Pa še enkrat poudarjam, da bi se to lahko trdilo o vseh narodih, in o drugih narodih še v višji meri, kakor o našem.

Obračamo se v prvi vrsti do tistih družin, v katerih se bere »Domoljub«. Nikari se ne izgovarjajte s praznim izgovorom: »To je za gospodo. Kmet nima časa, da bi se vsak dan umival, po hiši pometal in Bog ve, kaj še.« V peti zapovedi je Bog zapovedal, da moraš skrbeti za svoje zdravje in za zdravje svojih otrok. Snaga je pa za zdravje potrebna. Zato je snaga tvoja dolžnost. Pa tudi na dobro ime mora vsakdo nekaj držati. In snaga pri hiši je tudi del dobrega imena. In če se začne kužne bolezni, bo tvoja hiša z njeno nesnago tudi eden izmed vzrokov, da se bodo bolezni razširile in mnogo ljudi pomorile.

Za snago skrbeti je poklicana šola. Dober učitelj vsak dan pregleda svoje učence, če so umiti in počesani, in če jim ni obleka umazana ali raztrgana. Neki okrajni glavar, ki mu je blagor ljudstva pri srcu, je rekel: »Ko bi to bilo v moji oblasti, bi skrbel, da bi dobil vsak otrok v šoli eno krtačico za zobe in en žepni robec. Pri uradnih dnevih vidim, kako se moške kar z roko usekujejo in kako imajo grde, črne zobe, da se človeku kar gnusi.« Da, v šoli bi se otroci glede snage lahko veliko naučili. Treba jih je spraviti tako daleč, da jim bo nesnaga nekaj neznosnega. Včasih vidimo tudi ljudi olikanih stanov, kako nosijo v svoji obleki polno madežev. Ko bi jim bil že učitelj v ljudski šoli vcepil čut za snago, ko bi jim bil pokazal, kako se dajo taki madeži odstraniti z bencinom, špiritom in drugimi sredstvi, bi ne nosili take obleke.

Ženska ima po svoji naravi več čula za snago kakor moški. Ona je tudi poklicana, skrbeti za snago v hiši. Zato naj posebno učiteljica skrbi, da se njenim učencem razvije čut za snago. Uči naj jih, kako naj koj po kuhi in jedi umijejo vso posodo in jedilno orodje, kako naj vsak dan pometejo sobo, obrišejo prah, postavijo vse v pravi red itd. Pa naj tudi svoje učence večkrat obišče in se prepriča, kako se ravna po njenih naukih.

Veliko lahko stori za snago tudi duhovnik. Če je v cerkvi vse lepo snažno, vsi prti beli kot sneg, nikjer nič smeti, ne prahu, če ne trpi, da bi se v hiši božji po tleh pljuvalo, če zahteva od otrok, da lepo umiti in snažno opravljeni prihajajo k božji službi, to vse gotovo vzgojno vpliva na ljudstvo. Tudi mora duhovnik po svojem poklicu stopiti zdaj v to, zdaj v ono hišo. Pri tem mu ljudje gotovo ne bodo zamerili, če jih prijazno opozori na nesnažnost, ki jo je opazil.

Izobrazbe in olike se ljudstvo uči tudi v društvih. Ker je snažnost zelo važen del ljudske izobrazbe, naj se čut zanjo goji tudi v raznih društvih in Marijinih družbah.

Včasih se pa z lepo ne da prav nič doseči. Tu se morajo oblasti lotiti dela in ljudi prisiliti k snažnosti. To se je že večkrat zgodilo ob prilikah hudih nalezljivih

ležni. Toda bolje, kot bolezen prega-
jati, je bolezen preprečiti. Vsako župan-
stvo naj bi imelo poseben odsek za zdrav-
stvene zadeve. Ta odsek naj bi pogosto
pregledoval hiše in stanovanja in skrbel za
potrebno snago v občini. To bi bilo silno
koristno narodno delo.

Seveda se pa tudi tu ne sme pretira-
ti. Po mestih so osebe, ki se skoro ves
dan umivajo, češajo, oblačijo, škrpe in
mažejo z dišavami, stoje vedno pred ogle-
alom itd. Je pa že bolje ostati v nesnagi,
kakor pa posnemati te vrste ljudi.

Pregled po svetu.

**Težavno stališče sv. očeta Bene-
dikta XV.** V Rimu so velike rabuke
proti papežu. Ničvredne osebe se pre-
blečejo večkrat v duhovniško in me-
dijsko obleko ter razgrajajo po ulicah.
Zahtevajo, da se izvoli nov papež, ker
je sedanji baje preveč naklonjen kato-
lski Avstriji. Kadar treba kaj prikriti,
je brezverci vedno in povsod obračajo
proti Cerkvi. Sedaj je treba prikriti
uspehe v vojski proti Avstriji in po-
zave v Libiji v severni Afriki. — To
poročilo pa jasno namiguje, kako hu-
do bi bilo za papeža, če bi zavlada-
la v Rimu in v Italiji druhal. Zato se zopet
sujejo glasovi, da bi v slučaju, če pro-
nade monarhija, to je če bi framazon-
ska klika vrgla kralja, utegnil papež
endarle zapustiti Rim. Za Italijo samo
bi bil to zelo hud udarec.

Na Grškem veje že drug veter.
Najvišji prijatelj četverozveze Venizelos
je mož, ki tudi plašč po vetru obrača.
Nedavno je izjavil, da ne ustanovi no-
ve vlade, ker je uvidel, da Grška ne
more opustiti svoje nevtralnosti.

**Tudi Francozom je zmanjkalo dro-
ga.** »Agence Havas« poroča iz New-
Yorka, da je pariška Rothschildova
banka sklenila z Morganom novo fran-
cosko posojilo za približno 250 milijo-
nov frankov po 5 odstotkov.

Italijani ne gredo pred Dardanele.
Iz Londona poročilo, da se
deleži Italija vojske s svojimi bojni-
ci ladjami pred Dardanelami, piše
»Tribuna«: Svoje ladje in armadne
sile potrebujemo pred vsem ob naših
vojnih in na svojem morju. Nismo ta-
ko bogati in mogočni, da bi žrtvovali
10.000 mož in brodoge za namene, ki
pridejo v poštev šele v drugi vrsti, po-
tem, ko si zagotovimo svoje življen-
je koristno. Ravno tako sodi tudi osta-
le časopisje, ki naglašajo, da Italija ni
možna tu, da bi pobirala Angliji in Fran-
coski kostanj iz ognja.

**Ali bo Italija nastopila proti Nem-
cem?** Pariški »Temps« govori v rezkih
besedah o predolgem obojavljanju Ita-
lije, ki ne napove vojne Nemčiji in Tur-
čiji. Italija naj uvidi, da se ne gre za
prejeto, ampak za svetovne interese
porazuma štirih. »Temps« ve za go-
vo, da so nemške čete na južnem Ti-
berinskem, v Libiji pa netijo Turki upor.

Tudi se mora Italija odločno primak-
niti nekoliko bližje Dardanelam.

V Tripolitani bo drenj. Italijani
so se po hudih bojih, v katerih
so imeli zelo težke izgube, morali
umakniti iz notranje Libije. Nujno je
potrebno, da se pošljejo v Tripolis nove
čete.

Zimska vojska. Italijanski gene-
ralni štab dela priprave za zimsko voj-
sko. Tako straše rimski časopisi.

Rusi še upajo. Milanski list »Se-
colo« je poročal pred kratkim o raz-
govoru z nekim aktivnim ruskim ge-
neralom, ki je izvajal: Rusi upamo, da
bomo julija preskrbljeni s strelivom.
Ustvarili bomo med tem novo armado
in pričeli zopet prodirati. Ruske tvor-
nice izdelujejo ponoči in podnevi stre-
ljivo. Čez Arhangelsk in Vladivostok
dohaja neprestano vojni material. Ru-
sko prebivalstvo je sicer pobito, tega
ne morem tajiti, a zaupamo v našo
končno zmago.

Turški poslanik Naby zapustil Rim?
Nekateri listi so imeli novico, da je
turški poslanik v Rimu zahteval od
italijanske vlade svoje poverilne in
potne listine.

Med Bolgarijo in Turčijo se vrše
resna pogajanja, ki se ugodno razple-
tajo. Kljub temu pa turška oblast še
svoje posadke v Odrinu ni odpoklicala.

Kaj pa balkanske države? Vča-
sah smo se norčevali, ko smo čitali
venomer pod naslovom »Na Balkanu
vre« o homatijah in prerekanju med
državami na balkanskem polotoku. Pa
je res vedno vrelo, samo nas je to ma-
lo brigalo. Časnikarji so polnili preda-
le s poročili z Balkana, ko drugih reči
niso imeli. Danes pa res zopet vre, in
utegne se pripetiti, da bo naše vojske
že konec, ko bo ondi še vedno vrečalo.
Kako so sedaj ondi stvari? Prizadeva-
nje trojnega sporazuma, da pridobi
balkanske države za to, da posežejo v
vojno na strani trojsporazuma, je bilo
dosedaj brezuspešno. Zdi se celo, da se
je diplomatski položaj na Balkanu za
trojni sporazum zelo poslabšal in da
tudi volitve na Grškem ne bodo prin-
esle tega, kar je pričakovala zlasti Rusi-
ja. Balkanske države so med seboj tako
sprte in druga nasproti drugi tako
nezaupljive, da so bila pogajanja dose-
daj brezuspešna in je prepad med po-
sameznimi državami večji kot je bil
kdaj poprej. Največja sporna točka je
še vedno Macedonija, na katero Bolga-
ri računajo. Sedaj se pogajajo s Turki,
da jim prostovoljno odstopijo Tracijo
do črte Enos-Midia. Če se to posreči,
potem se diplomatski položaj na Bal-
kanu za četverozvezo zopet poslabša;
Italija in Srbija se že itak črno gledata,
ker je Srbija že zasedla Drač in se ji
nič ne ljubi ofenzive zoper Avstro-
Ogrsko.

Ugibanje in mešetarstvo. Po zanes-
ljivih poročilih ni pričakovati, da bi se
Rumunija pred pretekom dveh mese-
cev nagnila na eno ali na drugo stran.
Tako dolgo bodo namreč, kakor se v
poučenih krogih zatrjuje, trajala po-
gajanja Rumunije sosednjimi drža-

vami. Treba je pomniti, da je osvojitve
Lvova na rumunsko vladno in tudi na
precejšen del prebivalstva naredila
ugoden, nam prijeten ves.

Črnogorci zasedli Leš in Skader.
»Giornale d'Italia« poroča: Črnogorci so
zasedli Leš in vasi Malisorov Selao in Te-
mal, nato so pa vkorakali v Skader. Vko-
rakanje v Skader sta sklenila črnogorski
konzul Martinović in Bib Doda. 30. junija
zjutraj je pozvala mestna uprava prebiva-
stvo, naj slovesno sprejme črnogorske vo-
jake in naj jim gre naproti. Vhod Črno-
gorcev v mesto se je izvedel dopoldne.
Na čelu sta se peljala konzul in general.
Sledilo je 1000 vojakov, popi s križem in
z zastavami, nato pa črnogorska armada
in albanske čete. Črnogorski generalni
štab se je polastil vladne palače in je ob-
vestil dostojanstvenike, da je Skader od
te ure nadalje črnogorski in da se bo
upravljal po črnogorskih postavah. Odde-
lek vojakov je zasedel beneško utrdbo.

Nezadovoljnost na Angleškem. V an-
gleški poslan. zbornici je unionist Gloston
napadal vladno. Izvajal je: Nečuvno sra-
motno je, da primanjkuje topov in streli-
va. Nikdar v celi zgodovini ni bil položaj
naše dežele tako obupen, kakor je zdaj.
Nemci niti na vzhodu niti na zahodu niso
poraženi. Če se jim posreči, da vržejo
Ruse nazaj, lahko pošljejo čete na zahod-
no bojno črto, udarijo na Calais in obstre-
ljujejo od tam s težkimi topovi Dover in
Folkestone in po zraku ali po morju na-
padejo v varstvu težkih topov Anglijo.
Govori se, da nas bo branila naša morna-
rica; Gallipoli nas je naučil, kaj more in
česa ne premore brodoge.

Svetovna vojska.

Nade naših sovražnikov splavale
po vodi. — Naše čete zasedle ve-
liko rusko-poljskega ozemlja med
reko Vislo in Bug-om. — Mesta
Krasnik, Turobin, Zamostje, Jo-
zefow v naši posesti. — Rusi beže
čez reko Bug. — Napredovanje
naših polkov v vzhodni Galiciji.
— Uspešno prodiranje proti reki
Zlata Lipa. — Srditi in ponovni
napadi Italijanov vzhodno od Tr-
žiča (Monfalcone) in pri Volčah
odbiti. — Naše vrle čete drže še
vse postojanke. — Ob Soči štiri
dni neprestano topniški boji po-
dnevi in ponoči. — Znatne izgube
Francozov. — Angleži izgubili v
zadnji bitki ob Dardanelah 12.000
mož. — Italijanska torpedovka
potopljena.

Po desetem mesecu krvavega klan-
ja morajo nasprotniki Avstrije in
Nemčije hote ali nehote priznati, da so
jih goljufale nade, ki so jih imeli v mi-
lijonske ruske armade, kakor tudi upi,
da nas bodo izstradali. Ne angleška

širokoustnost, ne njihovo ladjevje, ne dejstvo, da smo takorekoč obkroženi od sovražnikov, jim ni izpolnilo toli zaželjenega pričakovanja, da bosta Avstrija in Nemčija kleče prosile miru in se vdale na milost in nemilost grabežljivim volkovom, ki so hoteli deliti plen med seboj. Kakor se vsakdo lahko prepriča, zmaga ne pripada najštevilnejši armadi, ampak najboljšemu orožju in organizaciji, najbolj zavednemu iskrenemu junaštvu in domoljubju.

Velikanski vojni plen v mesecu juniju, ki ga navajamo na drugem mestu, nam daje sliko o uničevalnem delu, ki so ga izvršile naše zavezniške čete na galiciskem bojišču. Sedem osmin Galicije je zopet osvojene.

Borba z Rusi.

Najhujši odpor Rusov ob Dnjestrju je bil sirt dne 28. junija. Linsingenova armada je severno od Dnjestra vrgla ruske sile čez reko Gnjila Lipa, ki se blizu Halicza izliva v Dnjester. Ob istem času je osvoboditelj Lvova, general Bobm-Ermolli prodiral čez Swirz proti Przemyslanyju. Tudi ta kraj nam je že znan iz jesenskih bojev, ko je marsikak slovenski junak za vedno obležal.

Mackensenova armada je bila v srditem boju dne 29. junija severno od Kamionke-Strumilowe. Sovražnik je bil tu vržen čez reko Bug; umikal se je dalje proti severovzhodu na črti Kamionka-Strumilowa—Rawa Ruska—Tomaszów. To zadnje mesto je že na rusko-poljskem ozemlju. Pri Tomaszówu je zmagovito prodirala armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda proti gorovju med znanima mestoma Krasnik—Zamošč, kjer so bili Rusi že lani meseca septembra tepeni.

Naši na ruskem ozemlju.

Dne 30. junija se je uradno sporočalo, da so Rusi zapustili močne postojanke v okrožju, kjer se izliva San v Vislo. Zvezne čete so zasedle mesto Zawichost, ki leži že severno od sovodnja Sana in Visle. Tudi mesti Ožarov in Zaklikow so morali Rusi zapustiti. Tako se naše armade bojujejo že na ruskih tleh v bližini znanega Krasnika.

Med Vislo in Bugom (tudi na ruski zemlji) so avstrijske in nemške čete, kakor je poročal nemški glavni stan dne 30. junija, dosele do črte Belz—(še v Galiciji) Komarow—Zamošč. (Zadnji dve mesti sta zahodno od reke Bug na črti proti Krasniku, torej na Rusko-Poljskem.) Drugi dan nato smo izvedeli, da je Zamošč že zaseden.

Proti vzhodu od Ivovske črte so naše čete prodrle 1. julija na vrhove vzhodno od reke Gnjile Lipe.

Uradna objava dne 2. julija se je glasila zopet zelo ugodno. Ruski odpor ob reki Gnjila Lipa je zlomljen. V naše roke je padlo zopet 7765 vojnih ujetnikov. Rusi so se umaknili iz močnih postojank proti reki Zlata Lipa, kjer imajo novo

obrambno črto. Toda tudi tu ni upati na poseben odpor, ker od juga pritiskajo naši junaški Kranjci, Korošci in Štajerci pod poveljstvom generala Pflanzerja. V bojnih tleh proti Zlati Lipi, je bilo treba napeti nove sile in moči proti hudemu odporu Rusov, ki so odjenjali in se umaknili naprej proti vzhodu. V avstrijsko ujetništvo je tu prišlo čez 3000 Rusov.

Boji ob reki Wieprž (med Vislo in Bugom). Na ozemlju Zamošč—Turobin—Krasnik—Jožefov so bili te dni vroči spopadi. Krasnik je padel. Sedaj pride na vrsto Ljublin.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Italijani poskušajo na vse mogoče načine, da bi imeli pokazati kak uspeh. Enkrat spuste peklenki ogenj svojih številnih topov na tem, drugič zopet na drugem kraju z vedno enakim uspehom, ki se glasi: »Italijanski napadi so bili odbiti.« Da pade kakšna granata n. pr. v Gorico in da kaj malega opraska, je umevno. Zadnje dni so napravili splošen artiljerijski napad na kraje ob Soči; pa tudi to se jim ni obneslo.

Italijansko generalno poveljstvo priporoča, da je Avstrija postavila proti Italiji svoje najboljše čete, in pa da so utrdbe ob avstrijski meji tako goste in močne, da je nemogoče doseči naglih uspehov.

Uradno sporočilo dne 30. junija se je glasilo: Na bojni črti ob Soči so Italijani uprizorili po dolgi pripravi s topovi velikopotezen napad, ki soga naše čete odbile. — Ta napad je bil zopet najbolj silen pri Plaveh ter med Zagradom in Tržičem.

Italijani so v enem izmed zadnjih bojev — kakor sporoča »Grazer Volksblatt« — prišli na mine, ki so jih naši položili. Pri Tržiču in Gorici so jih avstrijski vojaki zažgali. Pokopanih je bilo na stotine sovražnika. Krik in vik, jok in stok je sledil strašnemu prizoru. V divjem begu so se razpršili ostali Italijani, pustivši topove, orožje in ranjence.

Italijani so bili ponovno krvavo odbiti — tako se je glasilo uradno obvestilo dne 1. julija.

Zadnjega junija je namreč naskočilo več pehotnih divizij naše postojanke ob robu doberdobske planote, ki je del komenskega krasa. Odbiti so bili s težkimi izgubami. Pri Selcju in Vermiglianu so bili celo udrli v naše najsrednejše jarke. Toda le malo časa so se veselili tega navideznega uspeha, kajti ob protinapadu naše hrabre pehote so se morali vrniti s pobitimi buticami v dolino. Rohovi hriba Kosič so bili posuti z italijanskimi mrličji. Tudi okrog Gorice se je Italijanom zopet vse ponesrečilo.

Stiridnevno neprestano bombardiranje ob Soči. Z municijo morajo biti Italijani dobro založeni, sicer ne bi tako tratili z njo. Ob

stiridnevni bitki okrog prazn. sv. Petra in Pavla so tako streljali, da se lahko računa na uro 4000 strelcev. Granate so jako »izborna« delo in tako trdne, da se dostikrat niti ne razpočijo ne. Tako se jim je tudi poizkus splošnega nočindnevnega ognja izjalovil.

Kako stvar stoji? »Berliner Tagblatt« piše: Tržič je v italijanskih rokah, ker ga naši sploh niso utrdili in držali. Gorica je v naših rokah, isto tako gora Sabotin s Sv. Goro, Tolmina in Volčeje ležita med našo in italijansko fronto. Kobarid in kraj Bovec (ne prelaz!) sta v italijanskih rokah. Za Krn se še vedno bijejo boji. Italijani so pač priplezali na stranska sedla, toda so se urezali, ker so jim naši zasedli pot in so odrezani od svojih čet. Naši in Italijani prizanašajo kolikor mogoče vsem, kojih prebivalci se skrivajo ponoči v skalnatih duplulah; po dnevi pa opravljajo svoje delo.

Italijani ne pridejo na prejš, to je stalni klic vseh novic iz avstrijsko-italijanskega bojišča. Tako so se glasile tudi nove uradne izjave dne 3. julija: Ob spodnji Soči je bil zopet odbit ljut napad Italijanov na doberdobska planota. (Doberdob išči na zemljevidu nekoliko vzhodno od Tržiča [Montafonei].)

Italijani menjajo svoje čete. Tepene se umaknejo, da jih nadomestijo svežimi. Tega materiala jim ne manjka. Tembolj so vredni občudovanja naši junaki, ki so dva dni zaporedoma (30. junija in 1. julija) vzdržali silovite naskoke sovražnika ter ga dobro premikastnega vrgli nazaj.

Italijansko uradno sporočilo priznava neuspehe svojih čet, a se izgovarja, da slabo vreme nalaga odporu italijanskih čet novo poskušnjo, v gorah pa da ovira megla delovanje artiljerije.

Naši ujeli 3000 do 4000 Italijanov. Naši so med Kobardom in Tolminom ujeli 3 bataljone Italijanov, to je okoli 3000 do 4000 mož. Naši so namreč prestregli edini italijanski dovoz, to je cesto pri Robiču.

In zopet novi boji. Zadnje soboto (3. julija) so Italijani poslali nove čete v boj proti naši postojanki ob Doberdobi. Streljali so najprej s težkimi topovi, nato pa z vso silo naskočili. V viharjem protinapadu so jim naši neupogljivih brambovci zadali strašne izgube in jih zopet potisnili nazaj. — Strašno so Italijani napadli tudi ob Volčeah, blizu Tolmina. Tudi tu so bili za plačilo nakresani.

Potopljena italijanska torpedovka. Dne 2. julija je bila uničena in pogreznjena v severnem jadranskem morju italijanska torpedovka 17.

Skupni plen onih čet, ki se vskujejo pod avstrijsko-ogrskim poveljstvom na severovzhodnem bojišču znaša za mesec junij: 521 častnikov, 194.000 moštva, 93 topov, 384 strojni pušk, 87 municijskih voz in 100 vojaške voje železnice.

Francosko bojišče.

Ze od 5. maja naprej so zapregli Francozi vse moči in vse vojaške vrste, zlasti pa artiljerijo, da bi v bližini severofrancoskega mesta Arras-a pretrgali Nemcem dobro utrjeno bojno črto. Prvi najhujši naskok je bil 5. maja; trajal je celih pet dni, ne da bi se bil pokazal kak poseben uspeh. — Strahovit napad so sedaj bili namerili na višine Loretto—Souchez—Neuville. Danadan ponavljajo poizkuse, ki so pa počobni močnim morskim valovom, drečim se proti neupogljivim pečim. Francoske armade krvave na teh krajih, kakor so izkrvaveli Rusi v Karpatih. Ko so si tu glave pobili, so se vrgli na bojišče ob rekah Maas in Moz, kjer nadaljujejo isto brezuspešno delo.

Znatne izgube Francozov pri Arrasu. Boji okrog Arrasa v severni Franciji, ki trajajo že mesec, so za Francoze dokaj žalostni. Ze pred tremi tedni so izračunali nemški listi, da so imeli Francozi ondi do 45 tisoč mrtvih; švicarski vojaški krogi pa sodijo, da so Francozi izgubili čez 80 tisoč mož. — In sedaj dohajajo nova sporočila, da je četrta francoska ofenziva zlomljena. Na zahodni fronti so francosko-angleškimi napadom severno od Arrasa sledili siloviti nemški protisunki. Ako Francozi trobijo v svet o svojih uspehih, pa zatrjuje švicarsko časopisje, da večtedenski, izgub polni francoski napadi niso donesli nikake izpremembe. Nasprotno se glasi nemško uradno obvestilo z dne 2. julija jako ugodno:

Na zahodnem delu Argonov so virtemberške čete z naskokom vzele sovražne jake v širini treh kilometrov. Plen znaša 25 častnikov, 1710 mož, 18 strojnih pušk in 40 metalcev min. V Vogezih so Nemci na Hilsenfirstu zasedli dve utrdbi.

Črnagora.

Črnogorci so, kakor znano, zasedli Skader in še nekatere druge kraje. Srbi stopajo na albanski svet. Vse to silno razburljivo vpliva na italijanske kroge. Vlada v Rimu je že vložila resen ugovor v Nišu in v Cetinju proti zasedenju Albanije. Zasedenje Skadra nasprotuje ciljem italijanske politike, zato taka nevolja.

Srbsko bojišče.

Uradno se je dne 30. junija naznalo, da so izvršili Srbi napad pri Šabcu. Naši letalci so za to uslugo bombardirali in sicer z uspehom belgrajske ladjedelnice in taborišče čet pri Orašcu blizu Obrenovca.

Turška vojska.

Angleži in Francozi so koncem junija trikrat napadli turške čete pri Sedil Bahru. Vsi napadi so bili odbiti. Sedaj se čuje, da se pripravlja napad na turško mesto Gallipoli ob vходу v Marmarsko morje. — »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Zadnji

boji pred Dardanelami so bili ljutejši kakor vsi prejšnji. Angleži in Francozi so izgubili vsaj 12.000 mrtvih.

Po uradnih objavah, ki jih je podal minister Asquith v angleški zbornici, so izgubili Angleži pri Dardanelah do 31. majnika 1722 častnikov in 37.244 možta. Med temj so všteti seveda tudi ranjenci. Resnične številke bodo pa brez dvoma večje. Če prištejemo k temu še izgube v mesecu juniju in veliki poraz zadnjih dni, se Angleži s svojimi pridobitvami nasproti Turčiji ne morejo pohvaliti.

Slovenski vojaki ob Dnjestru

(Pismo z bojišča. Napisal vojaški kurat J. Hafner. . . 22. junija 1915. — To pismo je bilo objavljeno v 27. številki »Gorenjca«.)

Bežeči Rus se je v okopih ustavil za Dnjestrom. Utrujeni od teden dni trajajočega neprestanega zasledovanja so naši možje in fantje — Kranjci, Korošci in Bošnjaki pred vsemi — imeli že veliko potrebo po oddihu, ko jim ukaže povelje, vreči sovražnika še bolj nazaj. Pričelo se je grozno, prav mesarsko klanje, ki traja že štiri dni in neče prenehati. Kar sem v teh dneh doživel, videl in čutil, to hočem priprosto in brez olepšave nekoliko popisati.

V nočni tihoti in temi se je pomaknil naš polk čez hribovje, ki spremlja Dnjester, v dolino k vodi, kjer smo se vlegli proti enajsti uri k počitku. Toda že ob pol dveh zjutraj nas postavi nenadno povelje na noge. Gremo oprezno čez novonarejeni most, vzpne se na nasprotni breg, ki ga reka na treh straneh obkroža, in se bližamo sovražniku, ki nas že pričakuje v okopih, pri katerih je prejšnji dan zadal velike izgube Janezom. Ob cesti med drevjem obstanemo; del polka gre v boj, drugi del pa se vleče ob cesti kot rezerva v travo. Toda komaj se dobro raztegnemo po tleh, že prično pikati (ck, ck, ck) okoli nas ruske kroglice in v par minutah se čutijo trije precej dobro zadete, na druge pa padajo odbite vejice z drevja.

Med tem vpostavimo z zdravniki nekoliko zadaj polkovo obvezovališče in začnemo svoje delo. Noč in dan nam donašajo pomoči potrebne ranjence na nosilih. Grozne slike! Iz teme stopajo v rob gozdčiča, kjer taborimo, k medli lučici upehani nosilci in pokladajo pred nas ranjene tovariše. Mnogi takorekoč plavajo v svoji krvi, ki se zbira iz ran na platno nosilnice kakor voda v luži pod mokro skalo. In dvigajo se pred nami molče naši ljudje, podobni bičanemu Kristu. Različno je njihovo zadržanje. Mnogi delajo miren, vsakdanji obraz in pripovedujejo o položaju na bojišču. Nekateri se jokajo potihem in tožijo o bolečinah in o posledicah ran. Posamezni gledajo nemo, z ugašajočimi očmi vprašalca po njihovem počutenju, so pa tudi, ki razkla-

dajo edino željo, da bi njihova kri ne bila zastoj prelita in bi bil sovražnik končno premagan. Čast mi je, ker morem poročati, da so Janezi, katerih mnogo pride k nam, ker naše obvezovališče lažje najdejo, ponajveč med poslednjimi junaki. »Dobro sem jo dobil, pa da bi le mi zmagali, še mar mi ni rana,« mi je pripovedoval postaren Moravčan. In Amerikanec iz Dolenjske z brado je dejal: »Samo zato bi rad še enkrat imel zdravo nogo, da bi mogel nazaj poditi Ruse.«

Čudno, neverjetno je. Poredkoma padajo med nas kroglice iz pušk, tako da se tuintam kdo prekuene in zakrvari, čez nas žvižgajo težke granate na most, na levo in desno, v bližini 20 do 50 korakov pa pokajo šrapneli na polje in na cesto, iskajoč naše topove. Med nami vse na okrog po grmovju leže težko ranjeni in vzdihajo, ob robu gozda leže mrtvi, zaviti v šotorne plahte, čakajoč pokopa. Mi pa se pogovarjamo, sem in tja hodimo, jemo, spimo, pišemo in sploh živimo kakor doma pri vsakdanjem delu, četudi se zavedamo, da niti trenotek izmed nas ni varen nihče svojega življenja. In nad nami po vejah skačejo in ob gromu topov in pikanju pušk veselo prepevajo ptički kakor takrat, ko so tod brenčali sami roji galiških muh in se pasli kostruni. Res, v grozno nasprotje je postavila vojna človeka z božjo naravo, ki diha mir in oznanja srečo veselja in bratske vzajemnosti. Daj Bog, kateri edini to zamore, da se tudi zakrknjena in podivjana človeška srca omeščajo in se v pravi krščanski ljubezni ter blagoslovnem miru zopet zblížajo!

Pazite na vohune in vohunke! Vsi branimo domovino!

Kakor povsod, bo tudi pri nas sovražnik poizkušal in že poizkuša pošiljati v kraje ob bojišču sumljive elemente, ki naj bi mu poročali o gibanju naših čet in o drugih zanj važnih podrobnostih. Koliko huđega napravijo s takim vohunštvom ti ljudje našim četam, vemo iz galiških bojev. Mnogo izgub, mnogo trpljenja bi ne bilo, ako bi se pravočasno preprečilo delo takih ljudi. Zato pa vsi, ki še nismo v sredi krvavih bojev, v katerih gre v prvi vrsti za našo domovino, pomagajmo z največjo pazljivostjo in čuječnostjo, da na naši zemlji ne bo prostora za laške vohune. Naša častna dolžnost je pokazati svetlu, da ne trpimo med nami nobenega Judeža Iškarijota svoje domovine in da odprti oči gledamo, da naša armada tudi po kakem sumljivem tujcu ali tujki ne trpi škode. Previdnost ohranite v vsem! Ne spuščajte se v razgovor s človekom, katerega ne poznate. Ne zaupajte tujcu, ki bi poizvedoval o vojaštvu v vaših krajih. Sicer ni vsak nepoznanec vohun, a ravno zato bodite previdni! Pazite torej na vse sumljive ljudi, pazite na vse okolišči-

ne, ki bi morda imele znak kakega vo-hunsiva ali kakršnegakoli sodelovanja s sovražnikom. Naznanjajte takoj, kjer-koli kaj takega opazite!

Ledenske novice.

Duhovniške spremembe v ljubljanskih škofiji: Premeščeni so bili sledeči č. gg. kaplani: Ivan Drešar iz Smlednika za župnega upravitelja v Spodnji Log na Kočevskem; Frančišek Kogej z Jesenic za beneficiata v Šmartin pri Litiji; Frančišek Hiti iz Poljan nad Škofjo Loko na Jesenice; Tomaž Javornik iz Gorij v Tržič; Ivan Kete iz Zagorja ob Savi v Št. Vid nad Ljubljano; Frančišek Gabrovšek iz Vrem v Hrenovce. Nameščeni pa so bili kot kaplani č. gg. novomašniki: Josip Gabrovšek v Vremah; Janez Jalen v Boh. Srednji vasi; Frančišek Jezerec pri Sv. Križu pri Litiji; Lederhas Ludovik za kaplana in kateheta pri uršulinkah v Škofji Loki; Anton Oman v Zagorju ob Savi; Janez Pucelj v Šmarjeti; Anton Selan v Poljanah nad Škofjo Loko; Viktor Turk v Gorjah; Wittine Henrik v Stari cerkvi pri Kočevju.

Za en mesec pozneje. Dunaj, 1. jul. (K. u.) Domobranksko ministrstvo je izdalo naslednji razglas: V pozivnem razglasu z dne 12. junija za avstrijske črnovojniške obvezance letnikov 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885 in 1886, ki so bili pri ponovnem prebiranju spoznani za sposobne, na 15. julija določeni termin za odhod pod orožje, se odgodi za en mesec, tako da morajo ti črnovojniki odriniti pod orožje namesto 15. julija dne 15. avgusta. — Ta odredba bo brez dvoma pripomogla, da se letošnja žetev čimpreje pospravi in jo bodo prizadeti krogi vsekakor tople pozdravili.

† **Polkovnik Viljem Stauer.** Dne 1. julija so pokopali v Ljubljani brigadirja Viljema Stauerja. Kot poveljnik slovenskega lovskega bataljona št. 7 je s svojo iskreno vdano mu četo ob izbruhu vojske odrinil na severno bojišče. Dni, ko je poveljeval našim vrlim slovenskim junakom, ni mogel pozabiti. S ponosom je pripovedoval, kako izborni bojevniki so naši fantje, ki so mu bili od srca vdani. Težko se je ločil od njih, ko je moral prevzeti poveljstvo štajerskega pešpolka št. 27. Bil je ranjen v pljuča že lani v boju pri Lvovu. Takoj po okrevanju se je zopet podal nazaj na bojišče. Zadet od šrapnela je nenadoma umrl za domovino. Bil je večkrat odlikovan. Večni pokoj vrlemu častniku!

Dne 28. junija, na smrtni dan Franca Ferdinanda so bile na Dunaju in po vsem cesarstvu črne svete maše za pokoj dragega nadvojvode. Cesar sam je bil v dvorni kapeli ob 7. pri sv. maši, prestolonaslednik Karel Franc

Jožef s svojo soprogo pa v cerkvi sv. Srca Jezusovega v Hallu na Tirolskem. † **Stotnik Lenart.** Dne 18. junija je padel na severnem bojišču slovenski junak stotnik Franc Lenart, brat c. in kr. sodnika Josipa Lenarta. Dne 18. marca je šel že drugič na bojišče. S svojimi vojaki 17. pešpolka je prišel v neki goščavi blizu sovražnika, kjer se je začel ljut boj proti veliki sovražnikovi premoči. Šrapnel ga je zadel v glavo, da je takoj na mestu izdihnil blago dušo.

Prepoved živinskih sejmov v postojnskem okraju. Radi živinske kuge v gobcu in na parkljih so prepovedani sejmovi za ves postojnski okraj.

Ministrski svet je zboroval na Dunaju dne 28. junija; dva dneva poprej sta imela posvete avstrijski in ogrski ministrski predsednik.

Drobiža zopet primanjkuje. Zastonj svare časopisi, naj ljudje ne bodo nespametni in naj ne zadržujejo drobne denarja. Vlada lahko izda naredbo, po kateri bi bili taki »varčevalci« občitno prizadeti, če se ne obrne na bolje.

Za one, ki pridržujejo drobiž. V Osjeku (Slavonija) je gostilničar Janez Hebler (»Pri zlatem volu«) spravljaj drobiž. Napravili so preiskavo ter zasledili 5265 kron srebrnega denarja in drugega drobiža. Vlada je odredila, da pripade polovica tega denarja državi.

Iz ruskega ujetništva so se oglasili sledeči naročniki »Domoljubovi«: Karel Potrebuješ, Franc Stanovnik, Fr. Kucler, Franc Končan in Franc Slovše. — Navedeni so vsi iz horjujske župnije. Poprej so bili v Przemyslu.

Pogreša se infanterist Janez Ladiha, ki služi pri c. in kr. pešpolku št. 17. marškomp. 4. — Osem mesecev ni nobenega sporočila o njem. Ako bi bilo komu kaj znanega o njem, se vljudno prosi, da bi sporočil njegovi sestri Rozaliji Ladiha, Meglenik, p. Trebnje na Dolenjskem.

Skoraj eno leto nobenega glasu. Takoj ob početku vojske se je podal na bojišče Franc Petrič z Jesenic na Dolenjskem. Domači niso dobili nobenega sporočila od njega. Nikdo ni upal, da bi bil še živ. Sedaj, 4. julija, je pa došlo naznanilo od osrednjega urada, da je živ in ujet v središču Azije v guberniji Akmirinsk. — Naj bo tudi to obvestilo v tolažbo onim, ki željno pričakujejo, da bi se oglasili pogrešani vojaki. — Pogreša se od 17. januarja Fr. Burnik, vojak 17. pp. 3. stot., vojna pošta 32. Kdor bi kaj vedel o njem, naj bi blagovolil sporočiti njegovemu očetu Jakobu Burniku, Stara Oselica 48, p. Gorenjavas nad Škofjo Loko. Stroški se povrnejo.

Razne novice.

Sprejem v Lvovu. Preden so se ruski zadnji oblastniki in vojaki umaknili, so zažgali še poštno poslopje in ko-

lodvor, krasno stavbo, ki je stala 16 milijonov kron. Oropali so več trgovin. Sprejem naših vojakov v mestu je bil presrčen. Prednje straže avstrijskih ulancev in ogrskih huzarjev so obsipali s cvetjem. Zastopnike vojaštva so peljali v mestno hišo, kjer jih je mesno starejšinstvo navdušeno pozdravilo. Nato so zaplapolale zastave, tisočera množica je na trgu zapela cesarsko pesem. V Lvovu je bilo skritih okrog 200 avstrijskih ujetnikov, ki so jih meščani prikriivali, da jih niso zasačili Rusi. Mnogo odličnih oseb so Rusi odpeljali v Kijev.

Slovenci na bojišču. Vojak M. Omladič iz Braslovč popisuje v »Slov. Gospodarju«, kako je naša artiljerija s S. G. pri Gorici obstreljevala gosto prodirajoče italijanske čete. Neki štajerski bataljon se je boril deset dni na tem griču ter samo en dan odbil pet naskočkov. Če se izvzamejo ranjenci, je umrla in hrabra četa okoli dva tisoč Italijanov. Armadno vodstvo je naše vojake posebej pohvalilo. V pohvalnem povelju se omenjajo Slovenci kot hrabri in zvesti branilci Avstrije ob Adriji.

Iz bojev pri Plaveh. Major Turndija pripoveduje, da se je 17. junija pri Plaveh na Goriškem moral boriti z Italijani, ki so imeli cele tri brigade. Pravi, da so se dobro držali. Seveda jim to ni mnogo pomagalo, ker je major pustil, da so se priplazili na 6 korakov pred skalnata kritja, kjer so jih naši pozdravili z vsemi vrstami ognja. Umakniti so se morali niže. Ojačeni z novimi rezervami so iznova naskočili. Začelo se je strašno klanje in rvanje, ki se je končalo s tem, da so imeli Italijani 3000 mrtvih in 7000 ranjenih. Avstrijci so vrgli Laha z gore.

Vojak K. Vidmajer, doma v Zabukovju, piše: »Omenim še, da uživamo Slovenci na bojišču splošen sloves, da smo junaki od prvega do zadnjega.«

Vojni poročevalec lista »Grazer Tagespost« piše o Slovencih: »Še eno ljudstvo moramo omeniti, o katerem je časopisje naših sovražnikov popolnoma krivo trdilo, da je le s hladnimi srci šlo v boj: to so Slovenci. Italijani, ki so v dosedanjih bojih imeli opraviti z njimi, so čutili že dovolj dobro, koliko je na teh trditvah resnice. Z nekako sveto jezo so Jugoslovani navdahnjeni zoper vse, kar je laško in njih voditelji so polni vzvišene hvale o svojih Slovencih.«

Najhujše za naše vojake, ki stržijo ob skalnatih višinah, je to, če prileti topovska krogla na kako pečino. Na tisoče kamenitih drobcev odleti na več kot sto metrov daleč naokrog. Kogar zadene tak drobec, je skoraj hujše ranjen, kot če ga zadene kos šrapnela. Sicer se pa isto zgodi tudi sovražnikom na onem bregu Soče.

Dunajski kardinal dr. Piffl je imel dne 24. junija zvečer v cerkvi sv. Stefana ob priliki nočnega češčenja na mnogoštevilno zbrane može nagovor o Italiji in papežu. Iz tega govora povzamemo sledeče:

Katoliški možje! Vojska z Italijo je postavila našo požrtvovalnost na novo preskušnjo. Nedvomno je, da je ta vojska kriva, da je mir, katerega ves svet tako iskreno želi, zopet za delj časa prepreden. Radi tega je ob izbruhu sedanjje vojske navdal vse domoljube nekak svet srd, ki ga pa žal katoličanom nasprotni krogi zlorablja z namenom, da bi pri nas avstrijskih katoličanov izzvali sovražnost ali pa vsaj nezaupanje do sv. očeta v Rimu. Cele tedne so že ti prostožidarski hujskači na delu, da bi sv. očeta osumili, češ da je prelomil nevtraliteto na korist Italiji.

Katoliški možje! Vi poznate delovanje papeža Benedikta XV. že od prvih dni njegove vlade. Na stol sv. Petra je prišel sedanji papež kot pravi mož Previdnosti božje. Komaj je zavladal, je bilo njegovo prvo delo opomin vladam vojskujočih se držav, naj poskrbijo, da bo narode kmalu zopet osrečil ljubi mir. Ko je njegova očetovska in prijateljska želja ostala neizpeljiva, se je trudil neumorno proseč in opominjajoč, da bi vsaj vojnim ujetnikom vojskujočih se držav izposloval olajšanje bridke usode. Ko je grozila vojska z Italijo, tedaj so vsa njegova prizadevanja neprestano merila na to, da bi se ohranil mir. Da se sv. očetu ni posrečilo doseči, da bi obmolknili framasonski vojni hujskači, ni njegova krivda. Ko se pa je izvršilo verolomstvo ter je izbruhnila vojska z našim nekdanjim zaveznikom, je edin njegov trud, da kot oče vseh vernikov celega sveta, kot pastir in učitelj vseh narodov vsem, ki se udeležujejo vojske, naklanja svojo pastirsko skrb. Vsi doseđani poizkusi italijanskih vladnih krogov, da bi papeža iztrgali iz doseđanje njegove nevtralitete, so bili doseđaj zaman in zato framasoni sv. očeta že razkričujejo kot »sovražnika domovine«.

Katoliški možje! Kot škof slovesno ugovarjam proti gonji in hujskariji, ki se vrši po načrtu in hoče nepristranost sv. očeta osumiti kot dvomljivo. Ali tem hujskačem ne zadostuje, da je plačana poulična sodrga v Rimu prirejala kričeče in hujskajoče demonstracije pred vatikanskimi vrati? Ali naj mi v katoliški Avstriji te žalostne čine italijanskega framasonstva prekosimo s prostraškim sumničanjem in razširjanjem neresničnih vesti zoper sv. očeta?

Katoliški možje! Pri puhloglavcih in ljudeh, ki niso dobre volje, mogoče taka sumničenja padejo na rodovitna tla. Misleči katoliki pa taka sumničenja s sožaljem do takih razširjevalcev odklanjajo.

Naš podmorski čoln zavrtil ital. torpedovko. Mornariško poveljstvo razgluša: Neki naš podmorski čoln je dne 26. junija v severni Adriji torpediral in potopil neko italijansko torpedovko.

Ob tretji ponesrečeni ofenzivi pri Soči so Italijani izgubili do 40.000 mrtvih in ranjenih vojakov. Tako pišejo listi v Švici.

Kresni večer 1915 ob Soči. (Iz zapiskov očividca.) »Letošnjega kresne-

ga večera ne bom pozabil. Videl sem že jokati ljudi, a jokati ljudstva še nisem videl do danes. Strašno ogorčenje. Ljudje stiskajo pesti, molijo, groze in preklinjajo laško brezbožnost, ki niti najdragocenejšim svetinjam našega naroda ne prizanese. Nad Sv. goro se vali gost, bel dim, svetišče gori . . . Ne morem gledati ne na ljudi ne na goro. Naša srca so potrta; v bolečini bi človek padel na tla in umrl bolesti, a v srce prihaja tolažljiva misel: »Mati božja bo maščevala razdejanje svojega svetišča. Tvoje ljudstvo bo ostalo na svoji zemlji in postavilo na goro svetišče svoji nebeški Kraljici.«

Sijalen uspeh vojnega posojila. Poštnohranilični urad obvešča, da so dozdej podpisali za drugo vojno posojilo nad 2400 milijonov kron. Pri vseh popisovalnicah se podpisovanje še sprejema. Rok za podpisovanje se je moral podaljšati do 5. julija, ker so se upoštevale želje, nastale z ozirom na vojsko z Italijo in na velike uspehe orožja v Galiciji.

Za meso je pri nas čedalje bolj trda. Glavni vzrok je menda v tem, da se je v prvih mesecih vojske mnogo živine izvozilo drugam. Tako se je zgodilo, da so na primer v Monakovu klali kranjsko živino in se je tam meso ceneje dobilo nego pri nas.

Kako si gase naši vojaki žejo. Zelo huda je na bojišču proti Italijanom za vodo. Kraška tla in silna vročina zadnjih dni je povzročila nadležno žejo, ki je mučila vse vojaštvo. Častniki so svetovali, naj si devljejo vojaki kosčke kamenčkov v usta. In res je to sredstvo grla nekoliko ohladilo. Silna vročina je nekatero tako skuhala, da so kar opečeni in se jim koža lušči na obrazu in rokah.

Bavarski kralj Ljudevit si je ogledal 28. junija Przemysl, kjer se je zanimal osobito za tiste utrdbe, ki so jih naskočile njegove čete. — V Lvovu je podelil kralj visoka odlikovanja osvoboditelju glavnega mesta in še nekaterim generalom.

Potopljena angleška ladja. V ponedeljek, 28. junija, zjutraj je bila torpedirana angleška ladja »Dumfris Shore« 25 milj južnozahodno od Smallsa. Posadko so izkrcali opoldne v Milfordshavenu.

Hud požar. Pri Terni v provinci Perugia na Italijanskem se je 28. jun. ob četrt na eno uro ponoči zopet dvakrat močno potresla zemlja. Prebivalstvo je bežalo na prosto. Škodo strogo prikrivajo, ker se tam nahajajo tvornice jekla in orožja. Kakšno škodo so povzročile nevihte zadnje čase v Italiji, dokazuje, ker so iz državnih sredstev nakazali 16 milijonov lir podpore prizadetim.

Značilno za francosko generaliteto. Berlinski listi so izvedeli, da je francoski vojni minister v zadnjem času poslal v »zasluženi« pokoj 138 generalov in okrog 600 visokih častnikov.

Podmorski čolni ne počivajo. Nemci so zadnji teden torpedirali angleški poštni parnik »Armenien«, ter norve-

ške prevozne parnike »Thistlebank«, »Marna« in »Gjeso«, ki so bili naloženi s pšenico, lesom itd. Posadke so rešili.

Američanke proti izvozu orožja. Iz Newyorka se poroča, da se predsedniku Wilsonu v kratkem izroči peticija, ki jo je podpisalo dva milijona Američank, v kateri se zahteva prepoved za izvoz orožja, municije in drugega vojnega blaga v Evropo. Gibanje je uvedla ameriška ženska zveza za strogo nevtralnost.

Veselje v Izraelu. »Reichpost« poroča: Framasonsko časopisje prinaša z zlobno zadovoljnostjo vest, da je italijanska vlada vpoklicala 20 cerkvenih prelatov v vojaško službo. To je prvi odgovor laške vlade na zadnjo papeževo izjavo.

Milijonar suši mrvo. Med francoskimi ujetniki na Bavarskem se nahaja v taboru Lech tudi član pariških Rothschildov. Dobival je veliko pošiljatev iz Pariza. Kljub temu je moral iti na delo, kakor drugi ujetniki in sicer v zgodnji jutranji uri.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Tradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopisi.

Velika Dolina. Pisarna »Rdečega križa« je sporočila, da je umrl v ruskem ujetništvu v Sibiriji na tifusu vojak Martin Prah, sin posestnika iz vasi Koritno. Veliko vojakov iz naše fare pogrešamo že dalje časa; ne vemo o njih ali so mrtvi, ali ujeti. Nekateri že 6, 8 ali 9 mesecev niso nič pisali. V ruskem ujetništvu jih je že precej iz naše fare. V zadnjem času dohajajo poročila, da so bili že nekateri izmed mlajših, 19 in 20 letni vojaki ranjeni. Tako je bil ranjen v Galiciji v zadnjih hudih bojih Mihael Požgaj, sin znanege posestnika Mihaela Požgaj v Zgor. Ribnici. Zdravi se v neki bolnišnici na Ogrskem. Pravkar je bil tudi ranjen 19 letni mladenič Jožef Gajski iz vasi Ponikva in dobil v roko udarec ruske krogle. — Letina pri nas dobro kaže. Ječmen so ljudje že poželi. Sedaj pride takoj na vrsto rž in pšenica, ki je lepa in bogata. Vinska trta lepo na-

preduje; imamo trdno upanje, da tudi letošnja jesen dolenski kmet ne bo brez dobre vinske kapljice.

Iz Leš. Mala je sicer naša župnija, pa je vendar doživela v nekaj tednih dva vesela dogodka: dve novi maši. Pred dobrimi štirimi tedni je daroval prvo sv. mašo č. g. Ignacij Zupan iz celovškega semenišča. Slavnostni govor je imel naš rojak č. g. dr. Jožef Valjavec iz salezijanske družbe. — V nedeljo 4. t. m. pa je pel novo mašo č. g. Janko Valjavec, salezijanec in sin našega g. župana. Pridigoval mu je njegov nekdanji katehet č. g. Jožef Potočnik, župnik iz Tržiča. Pri sv. maši sta stregla g. novomašniku njegova brata g. Jožef in frančiškan fr. Metod, ki bo prihodnje leto novomašnik. Eden izmed bratov je pri vojaki. Gotovo je bil v duhu z nami. Malo družin kakor Rahotova, ki bo imela tri sinove mašnike. Ni čuda, ako je bil vesel ta dan g. župan in z njim vsa fara lešenska.

Dolenje Jezero pri Cerknici. Dne 31. julija t. l. bo preteklo 50 let, odkar je naša vas v poldrugi uri skoro vsa pogorela. Ob 5. uri popoldne je začel goreti neki kozolec. Ker ni bilo vode za gašenje, je pogorelo 43 hiš s hlevi, skednji, kozolci, tudi 20 prašičev in eno tele. Zgorelo je seno, žito in vsi spravljene poljski pridelki. Ostala je le cerkev in dve hišici, ena na spodnjem in ena na zgornjem koncu vasi. Iz nekaterih hiš so mogli prav malo oteči. Zavarovanih je bilo le malo gospodarjev.

Juliet III. (Sev. Amerika.) Franc Terlep nam piše: Tudi v Ameriki so jako slabi časi. Nekateri so že dve leti brez dela. Jaz delam vedno v žičarni. O evropski vojski vedo listi mnogo povedati. Vem pa, da za Avstrijo ni še tako hudo, kakor sporočajo njej sovražni časopisi. Bog daj Avstriji veliko uspeha, da bi povsod zmagala in da bi mogli tudi mi avstrijski podčani v Ameriki biti ponosni nanjo!

Listek

Povest o izgubljenem denarju.

Spisal Ivan H r a s t.

I.

Nad gorami na vzhodu se je jelo svetlikati nebo; svetloba je legla niže in niže. Plašno so se umikale sence ter bežale v gozdove, da se poskrijejo nastopajočemu mlademu dnevu. Drevje je šelestelo v lahni jutranji sapi, zadnja zvezda na zahodu je ugašala in se potapljala . . .

Mala četa vojakov je stopala tiho in oprezno po samotni, z nizkim krivencastim drevjem in grmovjem porasli rebrni navzgor. Prvi je stopal mlad poročnik, lahko kakor bi hodil po parketih. A njegovo oko je zrla srepo

predse, njegova glava je klonila čestokrat na prsi. Gotovo niso bile vesele misli, ki so ob tej uri vrvele v njegovih možganih. Sovražnik je bil v bližini, vsak hip je utegnila počiti puška iz zasede in uničiti njegovo ter to in ono mlado, vroče in kipeče življenje. Zato je bilo treba previdnosti in opreznosti.

A narava ni o tem vedela ničesar. Vedno čudovitejša luč se je razlivala po gričih in obronkih, vedno lepša je bila pesem, ki so jo pela stara debela naokoli in so jo spremljale mlade, komaj dorasle šibe. Oddaleč se je svetilo jezero, belo in gladko kakor veliko zrcalo, ob njem se je upogibalo vrhje in jelšje, kopalo se v srebrnih valovih ter si pripovedovalo pravljice iz davno minolih časov. Po nebu so pluli prozorni oblaki, beli in rahli kakor bi bili iz same najfinejše volne, prikazovali so se in izginjali. Kakor nalašč se je lepota tega jutra združila in zlila v prelestnost, kakršno ugleda človeško oko le malokdaj, ki je toliko pripravnejša, da zbudi v srcu neodoljivo hrepenenje po nedosežnem, da zaziblje dušo v mamljiv sen, ki se ne more uresničiti nikdar . . .

Četica je dospela do vrha. Poročnik je dal znamenje in vojaki so posedli ali poplegli na tla za skalami in za grmovjem, da se odpočijejo ter počakajo nadaljnih povelj. Nekoliko više od njih je sedel na hrastov parobek poročnik in naslonil glavo v bele roke. Vse naokoli je bilo tiho kakor v cerkvi, vsak je imel opraviti sam s saboj in s svojo notranjščino.

Čez nekoliko hipov se je zdramil poročnik iz svojih misli. Ozrl se je na vojaka, ki je ležal prvi najbližji njega ter mu pomignil, naj pride k njemu.

»Sedi tik mene, Lojze, in poslušaj!« je dejal polglasno. »Govoriti moram danes nekaj s taboj, kar se ne tiče vojaške službe in predstojnikov, pač pa samo naju dveh, ki sva doma iz enega in istega kraja, iz lepega Sela, ki ga ne pozabim nikdar in ki bo še v zadnjem hipu mojega življenja ostalo jasno in čisto pred dušnimi mojimi očmi. Sedi!«

Lojze, korporal pri istem polku, se je sklonil tik svojega tovariša in gospoda ter se stisnil prav k njegovim nogam. Poročnik je nekoliko časa molčal, potem pa začel govoriti tiho in počasi, kakor bi šele iskal besed in izrazov. Njegov obraz je obšla zarja spominov, kar jih je hranila njegova mehka duša.

»Kje so tisti časi, Lojze, ko sva se komaj zavedala, da živiva, a sva bila naj srečnejša človeka na svetu? Ali se ne spominjaš, kako sva gori po Dragi vsak dan lovila ptiče, ko se je še rosa lesketala po travi in so jedva obledevala zvezde na nebu? Kako sva vedela za vsak grm za trgov, za vsako skrivno stezo v lesu, za stezo, ki je ostala za vedno skrita celo bistrim očem trških lovcev? Kakšni so bili oni dnevi, ko sva se igrala na sosedov travniku za mostom cele popoldneve razoglava, goloroka in bosa v kričavi družbi svo-

jih sovrstnikov!? Toda čemu bi sedaj pogreval te reči in toliko drugih, ki so mi tesno prirastle k srcu, sedaj, ko ni časa za to, sedaj v tem resnem trenutku, ko nama lahko presiriže nit življenja najmanjša neprevidnost!«

Lojze je molčal in se ni genil. Njegove oči so zrle sanjavo v daljavo, čez jezero, čez hribe, iskale so izgubljeni mladost, izgubljeni raj, ki ga je sedaj poklical tako nenadoma v spomin poročnik. Oj, da bi bil sedaj tam!

»Pozneje sva bila še par let v mestu skupaj v šoli,« je nadaljeval poročnik. »A ti si odšel kmalu domov, ker te niso mogli domači več vzdrževati, jaz sem se pa posvetil vojaškemu stanu. Prišel si pozneje za menoj neprostovoljno in lansko leto naju je združila usoda zopet v takšnem razmerju. Kakor nalašč, da mi storiš zadajo uslugo ter mi zatisneš oči k večnemu počitku! Glej, Lojze, nocoj sem imel čudne sanje. Sam sem bil pri lastnem svojem pogrebu. Nekaj mi pravi, da me jutri ne bo več med živimi, da bom padel, zadet od sovražnikove krogle. Ne ugovarjaj mi, da se ne bo zgodilo, jaz nehotе nekaj slutim! — Kakor veš, nimam nobenega svojih več med živimi. Moja dobra mati je umrla predlansko leto, bila je moja edina ljubezen na svetu. In glej tu, vsoto tristo goldinarjev v samih bankovcih. Nisem porabil nobenega do danes; hotel sem z njimi storiti kaj dobrega za svoj rojstni kraj, a sedaj je prepozno. Izročam jih Tebi, ki sem Te imel vedno rad. Nisi v predobrih razmerah, nekoliko Ti bo z njimi olajšano življenje, ko prideš zopet na dom. Ako jih boš obrnil prav — in o tem sem prepričan — Ti bodo postali temelj bodoče sreče, zakaj čuva jih materina ljubezen, ki jih je edina privarčila svojemu sinu s skrbjo in s trudom. Nad njimi je blagoslov najpobožnejše žene, kar sem jih poznal. Tako mislim, da obrnem to vsoto tudi prav in v tistem zmislu, kakor sem nameraval prej, da si na drugačen način.«

Lojze je ugovarjal, češ, da se tudi njemu pravtako lahko kaj pripeti, a bilo je zastoj.

»Ti se vrneš domov, o tem sem prepričan, zatorej vzemi in naj Ti bo v srečo!«

Vzel je iz nedrija zavitek, poljubil ga iz hvalečnosti do one, ki ga je nekdanj zavijala in ga izročil Lojzetu. Temu so stopile solze v oči in tresla se mu je roka, ko ga je spravljal.

»Kako naj se Ti zahvalim, dobrotnik moj? Dal Bog, da bi bila Tvoja slutnja neuteemeljena, da bi se vrnil čil in zdrav iz tega viharja in da Ti ta denar zopet lahko izročim ob srečnejših dneh! Zakaj vedi, da si mi ga dal sedaj samo v šrambo!«

»Ne, Lojze, tudi ako bi se kedaj vrnil s Teboj vred, bi ga ne vzel več od Tebe. Ločil sem se od njega za vedno! Za-se imam dovolj, sprejmi to kot mal spomin na nekdanje najino prijateljstvo, ki naju je tako tesno vezalo v tistih nepozabnih, brezskrbnih letih!«

Lojze ni mogel izpregovoriti nobene besede. Gorko je stisnil desnico svojemu dobrotniku ter mu jo hotel poljubiti. Toda ta je že vstal, velel takoj tudi vojakom, da vstanejo, in zopet so lezli tiho in oprezno dalje, drug za drugim po ozki poti na nasprotni strani hriba navzdol.

Nebo se je smejalo, jezero se je leketalo in volneni oblaki so pozdravljali in izginjali...

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Prisega je sveta. Janez Kavalar iz Rateč je pisal še iz karpatskih bojev: Draga mi sestra! Najprej Vas vse skupaj lepo pozdravim. Kako se kaj imate? Ste zdravi? Jaz, hvala Bogu, sem zdrav in Vas ni treba skrbeti zaradi mene, saj ni tako hudo kakor mislite. Jesti imamo dosti; vedno dobimo dobro kuhano menažo, komisa, slanina in več takih reči. V ognju smo bili zdržema tri dni in tri noči. Mene je, hvala Bogu, Marija obvarovala pred strašno nesrečo, da nisem bil ubit. Jaz in en tovariš sva se skupaj tiščala v kritju, ko so krogle in granate švigale okrog naju. Kar priletita dve granati in razirgata mojega tovariša na drobne kosce. Jaz sem bil ves krvav od njegove krvi, ranjen pa čisto nič nisem bil; samo rokav mi je malo razirgalo. Moj angel varih me je rešil gotove smrti; upam, da me bo tudi znanprej. Molitev pomaga. Trdno zaupanje imam v Marijo, da me bo obvarovala pred vsako nesrečo. Če mi je pa namenjena smrt, naj se zgodi božja volja, saj je gotovo lepa smrt, če padem za rešitev naše domovine. Prisegli smo pred živim Bogom, da bomo branili do zadnje kaplje krvi čast naše vere in čast naše domovine kot hrabri avstrijski vojaki. V zadnjem boju je bilo nas pred rusko rojno črto okoli sto; Rusov pa gotovo pet sto, a smo jih deloma pobili, druge pa ujeli. Drugi dan smo šli zopet v boj ter pobili veliko Rusov, tisoč pa ujeli. Kadar pa imamo čas, tudi kako slovensko pesem zapojemo.

× × ×

Dvoboj na pečini. Črnovojniki Jakob Berlizg, doma iz okolice Brežic ob Savi, piše z italijansko-koroške meje:

Slovenski črnovojniki taborimo na zelo visokih gorah ob meji Koroške in Italijanske. Imamo diven razgled na vse strani. Dasiravno je poletno solnce zelo vroče, vendar še imamo tukaj tudi dovolj snega in ledu. V nekaterih kotlinah leži večern sneg in led. Najhujše je spravljeni živež in druge vojne potrebščine na te izredne višinske postojanke. Tudi patroljiranje je po tem ozemlju zelo težavno. Marsikateri, ki ni vaje ozkih, v skalo vsekanih stezic, se zvrne v globoke prepače in niti njegovih ne bo izvedel, kie se nahaja njegov grob...

Dne 19. junija sem kot četovodja šel s štirimi možmi na patroljo, da izsledimo, kje se skriva najbližja italijanska prednja straža. V moji četi je bil še tudi Miha Polesnikar, doma iz Ribnice. Ta fant je bil izredno korajžen. Ponudil se mi je, da bo šel za bližnjo skalo iskat sovražnika. Dovolil sem mu, a ga prosil, naj bo previden. Mi smo mu sledili. Ni trajalo dolgo, ko smo iz našega kritja opazili, da že pleza naš Miha po zelo strmi stezi k bližnji, v zrak širleči skali. Plezal je oprezno in potuhnjeno. Ko pride vrh skale, se nenadoma pojavijo pred njim trije alpinci. Hipoma je Miha skočil za bližnjo skalo, oni trije polentarji pa po ozki stezi nad njega. Sedaj, Miha, sem si mislil, je po tebi. A fant, prava planinska korenina, se je srečno in junaško izmuznil. Krepko se je postavil in po bliskovito zabodel prvega Italijana z bajonetom in ga strmoglavil v globočino. Sedaj pa napade Miheta drugi Italijan; ta je bil hujši. Bil je to boj za življenje in smrt! Bojevnika sta drug drugemu odvrčala bajonet. Zdelo se nam je, da se iskre krešjejo. Kdo bo zmagal? Tretji Italijan bi se bil rad vmešaval v borbo, a radi ozkega prostora tega ni mogel. Istotako je tudi nam bilo nemogoče prebiti na pomoč. In glej! Miha je napravil zopet močen sunek, prebodel je še drugega Italijana in ga strmoglavil v prepad. Tretji pa jo je medtem odkuril za nekaj korakov proč in je tako prišel na muho moji puški. Dobro sem pomeril in tako se je tudi tretji Italijan zvrnil s pečine. Miha se je kmalu na to vrnil; bil je ves krvav. Ko sem poročal našemu gospodu stotniku o Mihovem junaštvu, mi je rekel, da ga bo priporočil v odlikovanje.

× × ×

Pekoro delamo... Franc Zihlerl iz Bodovlj pri Škofji Loki se že izpočetka bori za domovino proti Rusom. Pisal je svoji sestri Tončki med drugim tudi to-le: »Ljuba sestra! Nikoli nisem mislil, da bom moral toliko časa trpeti in prenašati vojne težave. Ze je minilo devet mesecev, pa ne slišimo še nič od miru, ki ga tako močno želimo. Pred dvema dnevoma sva bila z bratom Matvezem skupaj. Rekel mi je, da je popolnoma obupal, da bi še kdaj prišel v ljubljeno domovino. Jaz sem mu prigovarjal, naj zaupa na Marijo, ki mu bo gotovo pomagala. — Vsak se boji umreti v tujini. Vedno prosim ljubelega Boga, naj mi podeli milost, če mi je namenil smrt, da umrjem prvi dan ko pridem domov, samo da bi v domači zemlji počival. Sedaj imam vedno v žepu rožni venec, kadar imam čas, ga tudi molim, zlasti če sem na straži. Rožnega venca nisem nesel od doma. Pozneje sem prosil vojnega duhovnika, ko sem bil pri spovedi, pa mi ga je dal. Ljuba sestra! Sedaj delamo vsi pekoro za svoje grehe. Vi pravite, da je to hudo, ker je taka draginja, pa ker nas ni doma; — toda, če bi bila

Ti tukaj, potem bi videla, kaj je hudo. Ljudje, ki imajo svoje domovanje, pa morajo vse popustiti in bežati proč v mrazu in zimi; potem se pa vas zažge, da Rusi nimajo zavetja...

Upam, da vaša molitev ne bo zaštonj... Kadar dobim kako pismo od doma, mi gre na jok, ko ga berem, ker mi je tako hudo po ljubem domu. Takrat, ko ste mi fotografijo poslali, sem se vas tako razveselil, da sem se zjoikal. Sedaj imam vedno spomin od svojih domačih pri sebi...

Vprašanja in odgovori.

Raznim poizvedovalcem odgovorjamo, da se na Kranjskem živina ne rekvirira, ampak velja samo prosta prodaja. Če bi kdo hotel s silo rekvirirati, naj se neznani najbližnjemu vojnemu poveljstvu.

Tedenska pratika.

9. julija.

1. Sv. Lavrencij iz italijanskega mesta Brindisija, kapucin. Znal je izvršno vse evropske in nekatere orientalske jezike. Nekoč je pridigoval Judom po hebrejsko, da so celo učeni rabini strmeli. Leta 1601 je krščanskim vojakom v vojski zoper Turke klical vedno: »Le naprejte!« dokler niso zmagali. V Prazi na Hradčanih je ustanovil kapucinski samostan.

2. Spomin gorkumskih mučencev.

3. Sv. Anastolija, devica.

4. Sv. Veronika Jul., devica.

Solnce v. 4. u. 11 m. — z. 7. u. 59 m.

Luna v. 1. u. 6 m. — z. 6. u. 12 m.

10. julija.

1. Spomin 7 bratov mučencev, sinov svete vdove Felicite, plemenite Rimljanke ob času cesarja Marka Avrolija (161—180). Imena teh krščanskih junakov so: Januar, Feliks, Filip, Silvan, Aleksander, Vital in Marcijal. Mati jih je pred smrtjo sama osrčevala in vzpodbujala k vztrajnosti. Štiri mesece pozneje je prejela tudi sama mučeniško krono.

2. Sv. Olga, prva krščanska ruska knežinja, hči kneza Igora v Kievu. Po smrti svojega moža leta 945. je sama pametno in pravično vladala državo.

3. Sv. Felicita.

4. Sv. Amalija (Libuša), genska devica.

5. Sveti Rulina in Sekunda, devici mučenici.

Solnce v. 4. u. 12 m. — z. 7. u. 58 m.

Luna v. 1. u. 50 m. — z. 7. u. 4 m.

11. julija.

1. Sv. Pij I., papež mučenec (142—157).

2. Sv. Pelagij v Nikopoliju.

3. Sv. Cindij, mučen v Pamfiliji.

4. Sv. Janez, škof v Bergamu.

5. Sv. Peter Furer (1565—1636), spoznavalec, avguštinec. Deloval je v Lotaringiji za povzdigo redovniškega življenja ter ustanovil ženski red Device Marije, ki skrbi za vzgojo ženske mladine.

Solnce v. 4. u. 12 m. — z. 7. u. 57 m.

Luna v. 2. u. 45 m. — z. 7. u. 46 m.

12. julija.

1. Sv. Mohor in Fortunat, mučenca, deželna patrona na Goriškem. Po sv. Mohorju je imenovana naša slovenska »Družba sv. Mohorja«. Oba sta delovala ob času cesarja Nerona (54—68) v Ogleju, na Kranjskem, Koroškem in v sosednjih krajinah. Na povelje poganskega namestnika sta bila obsojena na smrt. Del ostankov sv. Mohorja je leta 1354 dobil slavni češki kralj Karol IV. za stolno cerkev sv. Vida v zlati Prazi. Nekaj svetinj imajo tudi v Gorici. — Sv. Mohor in Fortunat sta tudi zavetnika ljubljanske škofije. V steni ljubljanske stolnice proti glavnemu trgu stojita kipa obeh blagovestnikov.

Najnovejše z bojišč.

Fronta pri Krasniku predrla.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. julija. Uradno se razglasa: Na Bugu je položaj neizpremenjen. Med Vislo in Bucom prodirajo zvezne čete v hudih bojih vedno naprej. Zamošč smo z naskokom vzeli. Zahodno od Zamošča so bili Rusi povsod vrženi nazaj preko nižine potoka Por, ki je v naši posesti ter smo si prehod preko potoka na več mestih priborili. Vzhodno od Krasnika, za katerega se še vrše boji, smo vzeli Staciank, ravno tako smo zahodno od Krasnika z naskokom vzeli kraj Wysnica. Tudi tu je sovražnik z južnega brega Wysnice povsod vržen nazaj in severno od potoka že vržen iz nekaterih pozicij. Ob potoku Por in pri Krasniku smo včeraj ujeli 4800 Rusov in zaplenili 3 strojne puške. Zahodno od Visle topniški boj.

Dunaj, 3. julija. Uradno se razglasa: Včerajšnji dan je prinesel Italijanom na primorski fronti nov poraz. Po brezuspešnih naskokih pri Zagraju in Polazzo je pričel proti večeru italijanski naskok, ki sta se ga udeležili najmanj dve infanterijski diviziji, proti oddelku doberdobske planote od Polazzo do vrha Kozlič. Naše na boj pripravljene čete so kot vedno sovražnika odbile. Sovražnikove izgube so bile tudi včeraj težke. Proti goriškemu območju južnozahod. od sabotinskega hriba naperjeni sovražni napad je bil istotako krvavo odbit. Na koroški meji so se vršili boji za Veliki Pal (vzhodno od prelaza Plöcken). Gora je končno ostala v naši posesti. V tirolskem obmejnem okraju so se vršili mestoma topniški boji.

Dunaj, 5. julija. (K. u.) Bitka pri Krasniku-Zamošču za zavezniške razvešljivo poteka. Posebno pri Krasniku so naše čete dosegle lep uspeh in potisnile na tej fronti Ruse dalje nazaj.

Dunaj, 5. julija. Uradno razglasa: V vzhodni Galiciji so došle zvezne čete Linsingenove armade po dvatedenskih zmagovitih bojih zasledujoč sovražnika do Zlate Lipe, katere zahodni breg je izpraznjen od sovražnika. V odseku Kamionka Stramilova-Krasne trajajo še boji proti ruskim zadnjim četam. Pri Krylowu je izpraznil sovražnik zahodni breg reke Bug in je požgal Krylow. Na obeh bregovih zgornjega Wieprza se bojujejo. Zavezniške čete so vrgle sovražnika iz postojank severno od potoka Por in so prodrele do Pionke. Zahodno od tam je armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda v večdnevni bojih prodrla rusko bojno črto na obeh straneh ob Krasniku. Rusi so bili vrženi z velikimi izgubami v severni smeri nazaj. Ujetih je bilo 29 častnikov in 8000 mož, zaplenjenih 6 topov, 6 municijskih voz in 6 strojnih pušk. Zahodno od Visle je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Hofer, fml.

Zato je stopil v samostan in je pregovoril celo lastnega očeta, da je napravil redovniško obhudo. V Valombrozi pri Florenci je ustanovil jako strog red »Nvalbertincev«.

- 3. Sv. Proklus in Hilarijon, mučenca ob času cesarja Trajana (98—117).
- 4. Sv. Marcián v Toledu.
- 5. Sv. Feliks in Nabor, mučenca (gl. brevijar).
- Solnce v. 4. u. 13. m. — z. 7. u. 57 m.
- Luna v. 3. u. 48 m. — z. 8. u. 19 m.

13. julija.

- 1. Sv. Anaklet, papež, mučenec.
- 2. Sv. Evgen (grško ime, pomeni: blagoroden), škof v Nariageni.
- 3. Sv. Silvan.
- 4. Sv. Marijeta (grško ime, pomeni: biser), devica, mučenica. V 3. stoletju je v azijski Antiohiji zoper voljo svojega očeta, ki je bil poganski duhovnik, postala kristjana. Zato so jo domači zavrgli iz zapodili iz hiše. Marijeta, ki je bila tudi lepa zunanjosti, se nekoč zagledal sodnik Olibrij pa se je sili, naj bi odpadla od vere; obljubil ji je v tem slučaju, da se tudi vzame za ženo. Ker njegovo prizadevanje pri nečni in bogoljubni devici ni imelo uspeha, so se dal osramočen in razkučen snubek nazajprejel z železnimi grebeni po nekem telesu razmesarili, potem pa obglavili. Sv. Marijeta se v številu znanih 14 pomočnikov.
- 5. Sv. Mirota.
- Solnce v. 4. u. 14 m. — z. 7. u. 56 m.
- Luna v. 4. u. 58 m. — z. 8. u. 46 m.

14. julija.

1. Sv. Bonaventura, cerkveni učenik, rojen leta 1221 v Bagnareju na Toskanskem. Prvotno se je imenoval Janoz, a ko je v tretjem letu nevarno zbolel, je prosila njegova mati sv. Franciška Serafinskega, ki je prav takrat uspešno deloval v tistem kraju, naj mu pomaga. Na njegovo priprošnjo je obnoči otrok čudežno ozdravel in sv. Francisek je ob tem vzkliknil: »O bona ventura!« (O srečni dogodek!) in to ime je ostalo ozdravelemu otroku. Pozneje se stopil v franciskanski samostan ter leta 1256 postal general ali prvi predstojnik tega bogoljubnega reda. Odlikoval se je z izredno učenostjo, zvraven pa je bil jako skromen, tako da je večkrat odklonil ponujeno mu škotovsko žast. Papež Gregorij X. ga je imenoval kardinalom, ali sveti mož se je hotel umakniti tudi tej časti in se je skrival v neznatnem franciskanskem samostanu v Mugello pri Florenci. Ko so ga končno našli papeški odposlanci, ki so mu neshi kardinalski klobuk, je ravno umival v samostarski kuhinji namizno posodo. Umrl je pri cerkvenem zborovanju s Lijano leta 1274. Sikst IV. ga je leta 1482 pridel med svetnike. Sikst V. pa ga je leta 1588 povzdignil med cerkvene učence. Slika se kot franciskanski kardinalski klobukom, angel ga obhaja.

- 2. Sv. Just, mučenec, vojak.
- 3. Sv. Fokas, škof.
- 4. Sv. Herakel (Herakles).
- 5. Blaženi Hroznata, mučenec, rodom Čeh, ustanovitelj premonstratskega samostana v Tepli pri Karlovi Varih. Sv. Hroznata je bil plemenitega rodu. Leta 1217, so ga zahrbtno uveli roparski vitezji iz Heba ter ga v Kinzbergu hudo trpinčili z lakoto in žejjo, da je vsled tega umrl leta 1217.
- 6. Sv. Kunigunda, poljska kraljica, soproga Boleslava V. Sramežljivega, hči ogrskega kralja Bela, se bila velika dobrotnica revežev. Umrla je 1. 1292.
- Solnce v. 4. u. 15 m. — z. 7. u. 55 m.
- Luna v. 6. u. 10 m. — z. 9. u. 7 m.

15. julija.

- 1. Sv. Henrik, cesar, rojen leta 972. Vzgostil ga je sv. Volfgang škof v Renu (Regensburg) na Bavarskem. Sv. Henrik je bil zelo moder in pravičen. Vzhit temu bodoheli seriki niso niti niemu pri-raneshi ter se grdili posebno njegovo bodnostno soprogo sv. Kunigundo. Njena nedolžnost pa se je bodohelo izkazala. Sv. Henrik je umrl leta 1024 in je pokopan v Bambergu. Papež Evgen III. ga je leta 1152 pridel med svetnike. Na zelenem Pohorju blizu Maribora v šmarinski županji se vrhu gorovja niemu na žast zgrajena podružnica (sv. Arh) na ta dan prihaja ta več procesij, posebno iz Slovenskih goric, ker sv. Henrik ali Arh se časti kot pomočnik zoper grice.
- 2. Sv. Vladimir, kralj.
- Solnce v. 4. u. 16 m. — z. 7. u. 55 m.
- Luna v. 7. u. 23 m. — z. 9. u. 24 m.

Velika silovita bilka ob Soči.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. julija. Uradno se poroča: Italijani so tudi včeraj zopet ponovili svoje napore, da bi se ustalili ob robu Doberdoba. Po obstreljevanju, ki je trajalo cel dan na odsek »Redipuglia« (»Sredi polja«) s težkimi topovi, je pričel tu sovražnik z napadom vsaj štirih pešpolkov, ki je dovedel do ljutih bojev moža z možem. Naši hrabri branilci so s protinapadom končno vrgli sovražnika z vrhov.

Poizkusi sovražnika, da se približa našim postojankam pri Volčah zahodno od Tolmina in na ozemlju južno od Krna, so bili zadržani že v kali. Alpinci, ki so podvzeli v tej okolici sunek proti nekemu našemu opirališču, so bili v ljutem boju moža z možem vrženi nazaj. Sovražnikove izgube so zopet povsod zelo težke.

Italijanska torpedovka »17« je bila 2. julija zvečer uničena na severnem Jadranskem morju.

Dunaj, 5. julija. (K. u.) Ob spodnji Soči se je vsled vedno ponavljajočih napadov Italijanov razvil velik ljut boj, katerega infanterija in artiljerija vodi z veliko trdovratnostjo.

Dunaj, 5. julija. Uradno poročajo: Boji ob robu doberdobske planote so se včeraj obnovili s prejšnjo ljutostjo. Zvečer je bil odbit napad dveh italijanskih divizij proti odseku bojne črte južno od Polazza; bolj proti severu od tam še traja boj. Tudi pri Volčah in v ozemlju Krna je napadal sovražnik brez uspeha. V koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju so bili le boji s topovi.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Hofer, fml.

Tri želje

skoro vsakega človeka se glase: zdravje, dolgo življenje in bogastvo. Toda slednji dve je možno doseči le, ako se ima prvo: zdravje! Zato je treba ravno sedaj opozarjati, da se iz malih nezmatnih začetkov čisto izreži huda bolezen, ki lahko izpokojuje zdravje človeka. Ravno vsled tega se bolečina v vratu, pokuševanje, težkobe pri prežvevanju iz hrupavosti ne smejo pustiti v nemar, temveč je takoj uporabiti Fellerjev siez razkrajajoči, koseč lajšajoči, protibakteričen fluid iz rastlinskih esenc z zn. »Ela-fluid«, o katerega dobrem učinku izpripuje mnogo zahvalnih pisem. — 12 steklenic tega domalega zdravila, gotovo odličnega svoje vrste, pošlje za 6 kron poštne prosto lekarnar E. V. Fellet, Stubica, Elzatrž št. 16 (Hrvatska); istotam se izročila tudi pravnano lagodno odvajalno sredstvo »Ela-kroglice«, 6 škatlic za 4 krone 40 vin. prosto poštne. Imoser-***

Kdor ima na prodaj
kakešnekoli
poljske pridelke, živila
ter drugo blago domačega izdelka, dobi dobrega kupca, če piše na
»Prvo ljubljansko delavsko konzumno društvo v Ljubljani«
posebno se iščejo vsakovrstna žita, ajda, krompir, drva itd.
Cene po dogovoru. Plačilo takoj!
Društvo ima svoje prodajalne na Kongresnem trgu št. 2 in Zaloški cesti št. 15 ter na Glincah št. 214.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 30. junija: 75, 17, 1, 26, 16.
Dunaj, 3. julija: 22, 36, 64, 86, 73.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lasna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Lasna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

- St. 600 Žepna ura z radijem, ki se ponoči navija K 8-40
- 410 Nikel.-anker-Roskopf ura 4-10
- 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče 5-90
- 719 Srebrna rem. ura 7-80
- 720 Srebrna cilind. rem. ura 9-70
- 1450 Bela kovinasta verižica 2-80
- nikelnasta 1-
- 916 Srebrna verižica 3-20
- 89 Double zlata verižica 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavrtnne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd.

v velikem ilustrovanem ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zasljenj in poštino prostega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Šv. i

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Zaradi prekinjenega uvoza in radi prepovedanega izvoza veliko množino **prodam**

OSTANKOV

različnega pristnobarvnega blaga, kakor kanafasa, cefira, dilena za obleke, modrotiska, krizeta, predpasnikov, bele tkanine itd. Ostanke so 3—15 m dolgi. — Pošiljam zavitek vsebujoč 30—40 metrov za ceno **K 14-50 proti povzetju** in pri naročilu 2 zabojev poštine prosto.

ANTON MARŠIK
tkalnica platna, Olesnice pri Nov. mestu na Metuji.

Prodajalnice razvidne po letakih.

Fritz Schulz, jun. družba z. o. j. Aussig n. L.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in žejo gaseče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišča perla, višnjevec. Ta pijača se lahko poleti z vživa hladna, pozimi pa vroča mesto ru-ma in žganja. Skaziti se ne more. Snovi z natančnim navodilom stanejo **K 4-50** franco po povzetju. Na 5 takih porcij do-dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavcu ta pijača osveži in ne upijati, vsled česar ne zgube nič na svoji delazmožnosti.

JAN GROLIČ
droger. Pri angelu, Brno 641, Morava. 1352

FIZOL
vsake vrste in množine kakor tudi **SUHE GOBE**

kupi Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 38, nasproti mitnice. 1299 3

Zahtevajte

zastenj in poštine prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, predmetov viz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaleta, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. inkr. dvor. ni založnik Brnx št. 781 (Češko).

Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5-—, Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnim zvoncem K 4-—.

Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice. **5%**

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

I. predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: **Fran Borštnik**, c. kr. profesor v p. v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani; **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **dr. Jožef Grušen**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Koblar**, dekan v Kranju; **dr. Jakob Mohorič**, odvetniški kandidat v Ljubljani; **dr. Fran Papež**, odvetnik v Ljubljani; **B. Remec**, ravnatelj trg. sole v Ljubljani; **Anton Sušnik**, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**, prof. bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Čadež**, katehet v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **K. Gruber**, c. kr. št. rač. oficijal v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Podkovska šola c. kr. kmetijske družbe Kranjske

kovaška pomočnika

vojaščine prosta. Vstop takoj. Plača po dogovoru.

Suhe gobe, rdečo deteljo, motovilec, travno seme, fižol in drugo kupujeta

SEVEK & URBANIČ
Marijin trg 2 LJUBLJANA Marijin trg 2

Kava

50% ceneje!

Ameriška štedilna kava, epa dišeča, izdatna in izdijliva, 5 kg vreča za pokušnje K 11°, post. prosto po povzetju. Pol kilograma prvovrstnega finega čaja za K 2-20 pošlje A. Schapira št. 473, izvoz kave in čaja, GALANTA.

OROZJE in KOLESA
na obroke. Posamezni deli najceneje II. ceniki zastoj.

F. Dušek, tovarnarstvo, koles, šivalnih strojev, Opočno ob dr. žel. 2125, Češko. 3357

Naročajte „Slovenca“

Jermenarji in čevljarški pomočniki za obšivalna dela se takoj sprejmo v tovarni Thondorf p. Liebenau 1254 pri Gradcu.

Najboljša kosa

se dobi samo

pri prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik
Kranj št. 151 (Gorenj.)

Gorenjska kosa

65,	70,	75,	80 cm
69 ^o ,	7,	7 ^o ,	8 pesti

stane samo kron 2°—, 2-20, 2-40, 2-60

za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštnine prosto!

Zahtevajte krasni, ilustrirani cenik zastoj!

!! Agitirajte za „Domol uba“ !!

1 steklenica 2 kroni.

Ceniki zastoj in franko.

Tkalci in tkalke za platno trajno in dobro plačano mesto v tovarni Thondorf, posta Liebenau pri Gradcu.

Toplo priporočamo vsem rodbinam

krasne ostanke blaga

za obleke, suknje, bluže, srajce itd.

Novih lepih vzorcev

5 kg zavoj K 15°—, lepša vrsta zavoj

K 20°—, najlepša vrsta zavoj K 25°—

franko po povzetju pošilja

A. Zelinek, l. češka tlaonica v Jimramovu (Morava)

Zelo lepo priprereno. Kdor poskusi, kupi vsaki.

Obleče se lahko cela rodbina!

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENI BREZPLAČNO

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI
LJUBLJANA - KOMENSKEGA ULICA 4
RESPONDENT DR. FR. DERGANČ

Stanje vlog čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zaduga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklesičeva cesta stev. 6, pritišče, v lasni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih obresti 4-75 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastis, Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in ravnetelj „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.